

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut til, at folkeskolens uv-materialers (lærebøger) niveau underlægges en undersøgelse. Undersøgelsens resultat skal forelægges Inatsisartut senest under EM2017.

Fremsat af medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson, Siumut

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Nivi Olsen, Demokraterne, næstformand

Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut

Inatsisartutmedlem Ineqi Kielsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 11. oktober 2016 under EM2016 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med forslaget at pålægge Naalakkersuisut at videreføre evalueringsarbejdet på folkeskoleområdet. Således foreslår forslagsstiller at Naalakkersuisut

pålægges at gennemføre en undersøgelse af niveauet for folkeskolens UV-materiale. Undersøgelsen ønskes fremlagt for Inatsisartut senest under EM2017.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget blev henvist til udvalgsbehandling bl.a. med ønsket om at drøfte forslagets omfang nærmere. Forslaget nød ikke opbakning hos Naalakkersuisut, dette med henvisning til de økonomiske konsekvenser samt omfanget af forslagets foreslåede arbejde.

3. Udvalgets behandling af forslaget

3.1 Valgfrihed og ansvar f.s.v. angår uv-materialer

Ansvar for og valget af undervisningsmaterialet fremgår delvist eksplicit af Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen.

Af folkeskolelovens § 18, stk. 1-3 fremgår følgende:

Undervisningens tilrettelæggelse

*§ 18. Undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, **undervisningsmaterialer** og stofudvælgelse, skal i alle fag leve op til folkeskolens formål, formålene for de enkelte trin, formålene for de enkelte fag og fagområder og læreplanernes angivelser af læringsmål. Undervisningen skal varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.*

Stk. 2. Det påhviler skolelederen at sikre, at undervisningen planlægges og tilrettelægges således, at den rummer udfordringer for alle elever.

*Stk. 3. I hvert fag samarbejder lærer og elev løbende om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. **Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal foregå i samarbejde mellem lærerne og eleverne.***

(Udvalgets fremhævning)

Bestemmelsen udtrykker dermed den faglige frihed den enkelte lærer har, under de overordnede rammer, der udstikkes gennem ”folkeskolens formål, formålene for de enkelte trin, formålene for de enkelte fag og fagområder og læreplanernes angivelser af læringsmål.” Dog skal lærerens valg foregå i samarbejde med eleverne.

Ydermere fastsætter folkeskolelovens § 10, stk. 3 følgende:

”Stk. 3. I undervisningen i alle fag og fagområder indgår IT som en del af og et redskab i undervisningen.”

Af bemærkningerne til § 10, stk. 3 fremgår følgende:

”Til stk. 3

Bestemmelsen betyder, at eleverne skal lære at anvende IT i praksis som et redskab i undervisningen i alle fag. IT indgår i næsten alle sammenhænge i uddannelser, erhvervslivet og samfundslivet i øvrigt, hvilket skal afspejles i skolens undervisning. Arbejdet med IT inddrages ligeledes i læreplanerne for de enkelte fag.”

Det følger naturligt heraf, at internetbaserede uv-materialer ligeledes kan – og bør – indgå i lærerens samlede valg af uv-materiale.

Med § 10, stk. 3 og stk. 5 udvides tilgangen til valg af uv-materiale således med de på internettet tilgængelige informationer. Heraf følger, at uv-materialet kan udgøres af:

- fysisk og internetbaseret materiale udarbejdet af læreren selv,
- fysisk og internetbaseret materiale udarbejdet af andre lærere
- fysisk og internetbaseret materiale fra udlandet,
- fysisk og internetbaseret materiale fra Grønland osv.

Disse punkter bliver yderligere udvidet af, at uv-materiale bl.a. kan omhandle grundlæggende færdigheder og tværgående temaer. Herudover kan noget uv-materiale anvendes over en længere årrække på grund af det grundlæggende emne, som materialet omhandler. Modsat vil andet materiale kun blive anvendt i en kortere periode, fordi det vedrører et konkret emne med en begrænset aktualitet.

F.s.v. angår Naalakkersuisuts ansvar vedrørende udvikling af uv-materialer fremgår følgende af § 36, stk. 1 i folkeskoleloven:

§ 36. Det påhviler Naalakkersuisut at sørge for:

- 1) særligt indrettede kostskoler i henhold til § 25, stk. 4,*
- 2) faglig konsulenttjeneste,*
- 3) udvikling af undervisningsmaterialer,*

- 4) kursus samt efter- og videreuddannelsesvirksomhed for lærere og ledere i folkeskolen, og
- 5) pædagogisk forskning og udviklingsarbejde samt evaluering af folkeskolens virksomhed.

Naalakkersuisut udvikler i praksis de i pkt. 3 nævnte undervisningsmaterialer gennem bl.a. forlaget Ilinniusiorfik, der ligger under den nuværende Uddannelsesstyrelse (tidl. Inerisaavik). Af styrelsens og forlagets hjemmesider fremgår således følgende om dette arbejde:

”Ilinniusiorfik

Ilinniusiorfik udgiver materialer der er afstemt efter de vejledende læseplaner for den grønlandske folkeskoles fagrække. Undervisningsmaterialer fra Ilinniusiorfik stilles gratis til rådighed for skolevæsenet. Materialer fra andre forlag betales af skolen.”¹

”Velkommen

Velkommen til Ilinniusiorfiks hjemmeside.

Ilinniusiorfik udgiver undervisningsmaterialer til Folkeskolen i Grønland på vegne af Grønlands Selvstyre.

Redaktionen udvikler nye undervisningsmaterialer til skolefagene i samarbejde med undervisere, konsulenter, forfattere, illustratører og andre med tilknytning til udvikling af undervisningsmaterialer.”²

Derved forstås, at Naalakkersuisut gennem Uddannelsesstyrelsen/Ilinniusiorfik udvikler og gratis stiller uv-materialer til rådighed, dog uden at afskære lærerne fra selv at udvikle materialer eller anvende materialer fra andre udgivere.

F.s.v. angår den lokale skolebestyrelses ansvar, fremgår følgende af § 47, stk. 6 i folkeskoleloven:

Stk. 6. Skolebestyrelsen godkender undervisningsmaterialer og fastsætter ordensregler.

¹ <http://www.inerisaavik.gl/uv-materialer/ilinniusiorfik/>

(Hjemmesiden fremstår således, at den ikke er blevet opdateret siden Inerisaavik overgik til at være en styrelse under Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke. Da informationerne anvendt fra hjemmesiden er af faktuel karakter, har udvalget dog alligevel valgt at henvise til disse.)

² <http://www.ilinniusiorfik.gl/>

3.1 Beslutningsforslagets implikationer

Nærværende forslags afstemningstema indeholder ingen afgrænsning af undersøgelsens omfang, idet der hverken sondres mellem undervisningsmaterialers type, folkeskolens trin/klasser eller tidspunktet for uv-materialers anvendelse. Det synes imidlertid praktisk umuligt, og på baggrund af hensigten med forslaget, irrelevant, at undersøge uv-materiale, der er anvendt før den nugældende folkeskolereform rent juridisk trådte i kraft³. Udvalget forstår hensigten med forslaget, som et ønske om at anvende undersøgelsen til videre udvikling og kvalificering af nævnte uv-materiale. Da formålet med undersøgelsen således relaterer sig til fremtidig brug for kvalificering af undersøgelsen, snarere end et retrospektivt projekt, vil det være naturligt at afgrænse forslaget til den tidsperiode, hvorunder folkeskolereformen Atuarfitsialak er søgt implementeret.

Af forslagets begrundelse fremgår følgende:

*”Når talen derfor falder på folkeskolen er det særdeles vigtigt, at der er dokumentation for **lærebøgernes** kvalitet, niveau og anvendelighed - ikke mindst fordi vi skal kunne sammenligne os med andre lande i en løbende fremadrettet proces.”*

(Udvalgets fremhævnings)

Undervisningsmateriale er som tidligere nævnt ikke afgrænset til lærebøger alene, men kan udgøres af flere typer materiale – fysiske såvel som elektroniske m.v. Dog forstår udvalget ovenstående citat som en præcisering af afstemningstemaets omtale af ”uv-materialer” til at dække de lærebøger, der udvikles her i landet, hvad enten materialet er fysisk eller elektronisk.

Naalakkersuisuts beføjelser til ændring og forbedring af uv-materialer begrænser sig til det materiale, der udvikles under Naalakkersuisut. Således konkluderer udvalget, at Naalakkersuisut i praksis kun vil være i stand til at – og bør udelukkende - undersøge uv-materiale, der er kendetegnet ved følgende to betingelser:

1. udviklet under Grønlands Selvstyre (i praksis Uddannelsesstyrelsen samt Ilinniuisiorfik) og
2. anvendt siden vedtagelsen af Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen

³ Folkeskolereformen (i daglig tale Atuarfitsialak) blev juridisk igangsat med Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen.

En undersøgelse af kvaliteten nødvendiggør et eksplicit udtrykt mål, som kvaliteten kan måles op imod. Af ovenstående citering af folkeskolelovens § 18, stk. 1-3, fremgår det, at valget af undervisningsmaterialer skal foretages således, at materialet lever op til folkeskolens formål, formålene for de enkelte trin, formålene for de enkelte fag og fagområder og læreplanernes angivelser af læringsmål. Heraf følger ligeledes en naturlig tidsmæssig begrænsning til folkeskolens nugældende lovgivning, der netop fastsætter disse formål, fagområder, læreplaner og læringsmål.

4. Ændringsforslag

Udvalget finder forslagsstillers intention om fremadrettet at sikre de bedst egnede uv-materialer støtteværdigt. Med de ovenfor anførte bemærkninger, mener udvalget dog, at en præcisering af afstemningstemaet er nødvendig. På den baggrund fremsætter udvalget følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en plan for en løbende evaluering og udvikling af undervisningsmaterialer udviklet under Grønlands Selvstyre til folkeskolen. Fagkonsulenter og et antal lærere skal inddrages i evaluerings- og udviklingsarbejdet, der skal sikre de mest optimale betingelser for elevens læring.”

Formålet med dette ændringsforslag er at indhente erfaringer med brugen og kvaliteten af uv-materiale udarbejdet under Grønlands Selvstyre. På den måde kan der løbende indhentes erfaringer fra fagpersonerne – nemlig lærerne og fagkonsulenterne.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Beskrivelsen af de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering synes imidlertid ikke fuldt ud fyldestgørende, da Naalakkersuisut har fundet anledning til at påpege, at en vedtagelse af forslaget i sin nuværende form anslås til ikke at kunne lade sig gøre i praksis,

hverken indenfor den angivne tidsramme, eller indenfor den anslåede økonomiske ramme. Naalakkersuisut oplyser således i sit svarnotat til forslaget førstebehandling, at:

”Såfremt undersøgelsen skal afdække alle i landet udarbejdede undervisningsmaterialer for alle fag og fagområder og for alle årgangene i folkeskolen, er det anslåede årsværk ikke fra realistisk. Naalakkersuisut tror ikke, at det med disse rammer er muligt at sætte sig ind i alle fagenes fagformål og læringsmål og på en troværdig måde vurdere niveaet i undervisningsmaterialer for alle fag og fagområder i folkeskolen, ej heller indenfor den i forslaget afsatte tidsramme.

Såfremt der skal gennemføres en grundig evaluering af kvaliteten af undervisningsmaterialerne i folkeskolen på et fagligt forsvarligt niveau, er det Naalakkersuisuts vurdering, at der er behov for at nedsætte en evalueringsgruppe, med kompetencer til at vurdere materialernes faglige, pædagogiske og didaktiske indhold. Naalakkersuisut vurderer, at det snarere vil kræve 2-3 årsværk for hvert af fagene i folkeskolen, hvor der er 10 fag på ældstetrinnet. Det vil være yderst vanskeligt at finde tilgængelige personressourcer, der vil kunne gennemføre en undersøgelse af sådan en art. Endvidere er det vurderingen, at det på nuværende tidspunkt vil være vanskeligt at finde økonomi til opgaven indenfor finanslovens udgiftsrammer.”

F.s.v. angår udvalgets ændringsforslag anslår udvalget, at udarbejdelsen af planen vil medføre udgifter svarende til højst et halvt AC-årsværk. Disse midler vurderes at kunne findes indenfor den allerede eksisterende administrative ramme. Omkostningerne ved arbejdet med udviklingen og evalueringen af uv-materialerne vil afhænge af den konkrete plan Naalakkersuisut udarbejder.

Udvalgets indstillinger

Et **enigt** udvalg fremsætter følgende ændringsforslag

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en plan for en løbende evaluering og udvikling af undervisningsmaterialer udviklet under Grønlands Selvstyre til folkeskolen. Fagkonsulenter og et antal lærere skal inddrages i evaluerings- og udviklingsarbejdet, der skal sikre de mest optimale betingelser for elevens læring.”

Et **enigt** udvalg indstiller ændringsforslaget til **vedtagelse**.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Peter Olsen
Formand

Nivi Olsen
Næstformand

Vivian Motzfeldt

Ineqi Kielsen

Mimi Karlsen